

**Procés deliberatiu per a la definició compartida
d'una estratègia de Desenvolupament Local a
Palamós**

ÀMBIT SOCIODEMOGRÀFIC

Síntesi de la Diagnosi

AJUNTAMENT DE PALAMÓS
Servei de Promoció Econòmica

ÀMBIT SOCIODEMOGRÀFIC

1.- SÍNTESI DE L'ANÀLISI QUANTITATIVA

- **A 1 de gener de 2013 Palamós compta amb 17.830 ciutadans empadronats.**
- **Un municipi amb una alta densitat de població 1275,4 hab/km², en una comarca on els 3 municipis més poblats no són capital.**
- **Es tracta d'un municipi classificat com a urbà, és a dir, més de 5.000 hab. i més de 200 hab/km².**
- **En 2012 l'Idescat estimava que a Palamós hi havia 3.212 ciutadans que es podrien considerar estacionals, el que suposava el 15,2% del total de la població estimable, que s'eleva a 21.025 habitants.**
- **En el darrer període, 2008-2013, Palamós se situa en un context de creixement general gironí i català, però en una comarca de creixement moderat o estable.**
- **Es tracta en tot cas d'evolucions positives, mentre que a Palamós en el període 2008-2013 s'ha perdut progressivament població, situant-se en 2013 al nivell de 2008.**
- **L'estructura de població de Palamós per edats és molt similar a la del conjunt de Catalunya.**
- **El grup amb major pes és el de 30 a 64 anys (43,9%) seguits dels joves de 14 a 34 anys (23%).**
- **L'evolució de la població de Palamós presenta els següents trets distintius:**
 - ✓ **l'estacament de la població infantil**
 - ✓ **la reducció dels joves**
 - ✓ **el pes de les persones entre 30 i 64 anys**
 - ✓ **una estructura d'edats similar a la del conjunt català i territoris propers**
- **Des de 2008, la taxa de creixement vegetatiu, el relacionat amb naixements i defuncions, sempre s'ha situat per sota de la taxa de comarcal i de l'àmbit territorial, així com de la mitjana catalana.**

- Pel que fa al moviment migratori, en primer lloc **cal destacar la forta frenada del creixement en tots els territoris analitzats i les importants oscil·lacions entre anys.**

- **A Palamós s'ha passat de créixer en 2008 un +18,1‰, és a dir que de cada 1.000 habitants s'incrementava en 18, a un 4,1‰ en 2012. A més entre 2009 i 2011 les taxes totals han estat negatives, com indica la pèrdua de població general.**

- **Es té a més un patró força diferenciat de la resta de territoris¹, , especialment des de 2009.**

- Igualment **la composició, en funció de si es tracta de migracions internes o externes també és oscil·lant a Palamós i poc comparable amb la comarca ni amb la resta de territoris.**

- Exemples específics del municipi:
 - ✓ En 2012 el saldo total és positiu bàsicament associat a que hi ha força més entrades de l'exterior que sortides.
 - ✓ El mateix succeeix en 2011 però en sentit contrari
 - ✓ En canvi en 2010, és el fet que hi hagi més persones que marxen fora de Palamós però dins de Catalunya el que fa decreixer el saldo total.

- **Estable quant a composició de les migracions interiors**
 - ✓ **46% de la mateixa comarca i 25% de fora de la província (però de Catalunya)**

- **En 2012, les migracions externes provenen en un 50% de persones de fora del UE.**
 - ✓ **Domina Amèrica (30%) i resta de la UE (18,2%).**
 - ✓ Cal destacar l'elevadíssim pes del registre on no consta l'origen de la persona que immigra des de l'exterior (31,8% en 2012).

- **Si es compara amb períodes anteriors**
 - ✓ **Es redueix el pes de les persones que provenen de fora de la UE (del 70,1% en 2008 al 50% en 2012).**
 - ✓ **Especialment la proporció de persones arribades de l'Àfrica i d'Amèrica, si bé la població americana manté el seu pes rellevant en l'estructura de les entrades,**

¹ Cal tenir present, però, que el fet de ser un municipi petit implica que les taxes i proporcions siguin força canviants.

la població africana passa a ser poc rellevant.

!	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 17.830 hab. (2013), amb estacionalitat (15% aprox., 3212 hab. 2012, 15,2%). Total de la població estimable, que s'eleva a 21.025 habitants (2012). ✓ Urbà, amb alta densitat, en una comarca en la que la capital no és el municipi més poblat. ✓ Tendeix a decreixer ✓ Amb una composició diferent del creixement <ul style="list-style-type: none"> - Creixement vegetatiu baix - Reducció de la població jove (15 a 64 anys) - Reducció de la població que arriba de fora de la UE - Les persones de fora d'Espanya principalment d'Amèrica
---	--

- **Palamós té un índex d'envelliment superior al de la resta de Catalunya** (119,92 persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15) i aquest tendeix a créixer.
 - ✓ **I afecta més a dones que a homes**
- Com a la resta de territoris, a Palamós existeix una important **manca de capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se**, és a dir, la relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població propera a incorporar-se al mercat laboral (15 i 19 anys).
- En canvi, **el nivell de sobreenvelliment és similar a la de la resta de territoris**, el 51,20% de les persones de més de 65 anys té 75 anys o més.
 - ✓ **Però afecta molt més a dones que a homes**
- **També l'índex de dependència global, és a dir, la càrrega que la població inactiva suposa per a la població potencialment activa és similar a Palamós i a la resta de territoris.** Concretament, de cada 100 persones en edat activa 49,41 són persones inactives.
 - ✓ **També és pitjor en el cas de les dones que els homes**
- Cal mencionar que **entre la població estrangera creix de manera significativa el mercat de treball potencial, entès com a oferta de treball potencial:** per cada 100 habitants de 15 a 19 anys hi ha només 48,68 persones de 60 a 64 anys.

!	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Població sobreenvellida, amb tendència a agreujar-se ✓ Manca de capacitat de la població activa de reemplaçar-se->amb un mercat de treball que tendeix a decreïxer ✓ L'arribada de població jove i jove estrangera no ha estat prou intensa com per frenar l'envelliment ✓ Especialment important és <ul style="list-style-type: none"> - l'envelliment i sobreenvelliment de les dones - el potencial decreixement del mercat laboral femení - el creixement del mercat de treball estranger
---	--

- Posant l'atenció en la nacionalitat, **el 15% de la població de Palamós és de nacionalitat estrangera, i el 12,4% de nacionalitat extracomunitària.**
- **En ambdós indicadors es troba per sota de la del conjunt de la comarca i de l'àmbit territorial, i és similar a la de Catalunya.**
- Aquesta població està formada principalment **per persones de nacionalitat africana (5,5%), seguides de les persones de l'Amèrica del Sud (3,4%) i de la Resta de la UE (2,7%).**
- **Si es para atenció a la població estrangera, s'observa que la població no comunitària és significativament elevada a Palamós (82,3% del conjunt de la població de nacionalitat estrangera).**
 - ✓ Comparat amb la comarca **el pes de la població americana és especialment alt (32,7% vs. 15,6%)** existint un menor percentatge de població asiàtica (5,9% vs. 2,8%).
 - ✓ **El major pes de la població americana distingeix Palamós del conjunt de Catalunya i de l'Àmbit de les Comarques Gironines.**
- Sense una estructura de generes diferenciada, l'estructura d'edat de la població estrangera de Palamós es caracteritza pel **major pes dels joves 15 a 34 anys (36,4 vs. 20,7% de la població espanyola) i un percentatge molt menor de població major de 65 anys.**
- En 2013, a Palamós el **16,5% de la població infantil és estrangera, com ho és el**

23,8% de la població de 15 a 34 anys i el 14,6% de la de 35 a 64.

- ✓ Si es compara Palamós amb el conjunt de **Catalunya** que té un percentatge similar de població estrangera, la **distribució és molt similar**.
- Per sexe i edat, **el pes de la població estrangera és més gran entre la població infantil i jove**, especialment entre els 0 i 14 anys i dels 25 als 44 anys.
- Al seu torn s'observa que **el pes de la població estrangera a partir dels 40 anys és superior entre homes que entre dones**.

!	<ul style="list-style-type: none">✓ Encara que el percentatge de població estrangera no és molt alt (15%), cal tenir present que:<ul style="list-style-type: none">- és més gran entre infants i joves- el creixement del mercat de treball estranger, especialment masculí
---	---

2.- SÍNTESI DE L'ANÀLISI QUALITATIVA: DAFO

DEBILITATS	AMENACES
<p>EMIGRACIÓ DE POBLACIÓ ACTIVA, ESPECIALMENT JOVES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fuga de població cap a municipis veïns, especialment vinculada als preus de l'habitatge a Palamós. - La pèrdua de població jove (l'evolució de la població mostra estancament de la població infantil i reducció de joves) Es considera que marxen per dos motius fonamentals; la manca d'oportunitats laborals i l'elevat cost de l'habitatge: <i>"A partir de la generació del 76 – 78 molts dels joves que van marxar a estudiar fora no han tornat"</i>. <p>EFFECTES DE L'ESTACIONALITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els efectes al mercat laboral de l'estacionalitat. Les oportunitats laborals es concentren a les temporades turístiques. - Nivells de formació de la població activa (baixos) - Complexitat en la gestió de serveis i recursos durant l'època d'estiu <p>POBLACIÓ ENVELLIDA</p> <ul style="list-style-type: none"> - El fet de tenir un índex d'envelliment elevat (119,92 persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15) que tendeix a créixer. Mostra de la manca d'estímuls per motivar als joves a quedar-se a Palamós. 	<p>EMIGRACIÓ DE POBLACIÓ ACTIVA, ESPECIALMENT JOVES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els nivells d'emigració (manca de capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se) L'èxode de població es produeix fonamentalment en les franges d'edat productives. - No es reté el talent. Es perd població jove, especialment la que compta amb nivells formatius més elevats i no compta amb ofertes laborals adaptades <p>DIVERSITAT POBLACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - La diversitat de població: si no es segueix gestionant bé podria dur-nos a la dispersió i a la creació de guetos. <p>ESTADES DE LA POBLACIÓ ESTACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Percepció que, tot i que està variant, el temps d'estada de la població estacional vinculada al turisme es concentra en molta mesura en l'època d'estiu <p>POBLACIÓ ENVELLIDA</p> <ul style="list-style-type: none"> - El creixement de la població envellida pot portar a un increment de les situacions de dependència, i augmentar els costos socials. (Palamós té un índex d'envelliment superior al de Catalunya)

FORTALESES	OPORTUNITATS
<p>POBLACIÓ ESTACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - El volum de població estacional (3.212 ciutadans, el que suposava el 15,2% del total de la població estimable l'any 2012) repercuteix en el desenvolupament econòmic del municipi. - Els residents a segones residències, fan part de vida a Palamós i generen activitat econòmica. 	<p>POBLACIÓ ESTACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - A diferència de fa un temps la població estacional també ve a Palamós molts caps de setmana i ponts - Fidelitat de molta població estacional, que tendeix a repetir cada any. Es fan seu el municipi, la qual cosa mostra el pes de la marca Palamós.
<p>ENVELLIMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> - El pes del col·lectiu de gent gran (119,92 persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15) mostra com cada cop vivim més i millor, així com una valoració positiva de Palamós com a municipi per viure la jubilació. 	<p>ENVELLIMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els nivells d'activitat i associacionisme de la gent gran de Palamós són significatius. Això possibilita aprofitar els recursos humans i els coneixements de la població gran.
<p>RELLEVÀNCIA DEMOGRÀFICA DE LA POBLACIÓ ACTIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - El pes de la població d'entre 30 i 64 anys (43,9%). Es disposa d'un percentatge rellevant de població potencialment activa i en edat productiva. 	<p>RELLEVÀNCIA DEMOGRÀFICA DE LA POBLACIÓ ACTIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els efectes que es deriven del fet de disposar de l'Hospital, que augmenta els nivells formatius i el pes de la població activa a Palamós.
<p>CREIXEMENT POBLACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - La incidència de la població estrangera en la piràmide d'edats local (pes de les edats més joves). Si no fos pel col·lectiu estranger l'envelliment seria més pronunciat. - No s'han produït creixements desmesurats (s'ha passat de créixer al 2008 un +18,1‰, a un 4,1‰ al 2012) Han estat creixements moderats, ben assumits i ben gestionats. 	<p>CREIXEMENT POBLACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'existència de certa estabilitat en el nombre d'habitants, i el fet que la pressió del creixement demogràfic és mínima i s'adapta a l'espai del que disposa el municipi per créixer. <p>LA DIVERSITAT DE LA POBLACIÓ, UN ACTIU LOCAL</p>

LA DIVERSITAT DE LA POBLACIÓ, UN ACTIU LOCAL

- S'han gestionat bé les polítiques de cohesió social
- Estabilitat de la composició de les migracions -persones de nacionalitat africana (5,5%), persones de l'Amèrica del Sud (3,4%) i de la Resta de la UE (2,7%)- i no s'han viscut arribades massives de població estrangera, la qual cosa evita dinàmiques negatives de convivència.

AVANTATGES DE SER UN MUNICIPI URBÀ

- El fet de ser un municipi "urbà" (1275,4 hab/km², en una Comarca on els 3 municipis més poblats no són capital) permet disposar d'un moviment associatiu sòlid, potent i proactiu.
- La densitat poblacional (més de 200 hab/Km²) permet una gestió més eficient dels serveis.

SENTIMENT DE PERTINENÇA

- Percepció que, tot i no ser extraordinari, està augmentant els sentiment de pertinença de la població cap a Palamós.
- El fet que la població de Palamós es mogui i visiti d'altres entorns territorials permet la comparació i incrementar els nivells de pertinença interns.

- Diversitat de població: és multicultural, ben treballada, integrada i sumant. Aquesta diversitat aporta valor afegit al municipi.
- Pel que fa a la població estrangera (15% de població estrangera – 12,4% extracomunitaris) es destaca que disposen de certs nivells de qualificació o bé s'adapten amb rapidesa i es qualifiquen en poc temps.

SENTIMENT DE PERTINENÇA

- La valoració que té la gent de fora del municipi (per la Gamba, la gastronomia, el futbol, etc.)
- L'increment de visites a Palamós de persones de comarques gironines.

3.- REPTES DE PARTIDA

CREIXEMENT POBLACIONAL

- Apostar per un model de creixement sostingut i moderat.

PROMOCIÓ DEL TURISME FAMILIAR

- Potenciar l'oferta pel turisme familiar de segona residència

ENTENDRE LA DIVERSITAT POBLACIONAL COM A ACTIU DEL DESENVOLUPAMENT LOCAL

- Gestionar i seguir encaixant la diversitat cultural incorporant i integrant a les dones a la realitat sociodemogràfica de Palamós: es tracta de incrementar les seves oportunitats de cohesió social i d'aprofitar els seus coneixements.

CONSOLIDACIÓ D'ESTRATÈGIES PER A REFORÇAR EL SENTIMENT DE PERTINENÇA LOCAL

- Potenciar i promoure el sentiment de pertinença a Palamós (sobretot als joves a través de l'educació, per tal que vulguin viure i treballar a Palamós).
- Promoure el sentiment identitari i de pertinença a través del coneixement del patrimoni local, per tal de garantir que la ciutadania conegui i estimi el municipi. Es podria treballar a través de pràctiques formatives des de diferents àmbits de la ciutat.

ACTUACIONS ADREÇADES A LA POBLACIÓ ESTACIONAL

- Establir mecanismes encaminats a ampliar i allargar l'estada a Palamós de la població estacional. Caminar cap a una estacionalitat més estable en el temps i millor repartida al llarg de l'any.
- Fidelitzar la població estacional

ATRACCIÓ I RETENCIÓ DE POBLACIÓ
(FONAMENTALMENT JOVE I EN EDAT ACTIVA)

POBLACIÓ ACTIVA:

- Generació de llocs de treball per atraure població en edat activa.
- Evitar que la gent marxi a viure i a d'altres municipis.
- Evitar les fugues de població fent promocions d'habitatge social i incrementant l'habitatge de lloguer moderat.
- Aprofitar el context actual per "fer més capitalitat" amb l'objectiu de retenir i oferir més serveis.

COL·LECTIU JOVE:

- Incentius per retenir i atraure parelles joves. Ex.- facilitar la conciliació de la vida laboral (autònoms) amb la familiar (caps de setmana).
- Definir estratègies encaminades a retenir la població jove:
 - o Promoure la creació d'oferta laboral que permeti retenir part de la gent jove de Palamós que se'n va del municipi
 - o Retenir els joves amb nivells educatius elevats.
 - o Definir mecanismes i estratègies per no perdre els joves, com facilitar que visquin a Palamós tot i estudiar o treballar fora.
 - o Potenciar la formació en general i adaptar l'oferta formativa al mercat laboral local, principalment especialitzant-se amb el mar i sense oblidar les Gavarres

ACTUACIONS ADREÇADES A LA GENT GRAN

- Mimar i atendre un col·lectiu cada cop més important i actiu; a qui els atrau el municipi (platges de fàcil accés, bany poc perillós, accessibilitat i inexistència de pendents, hospital, etc.)
 - Reconduir els efectes negatius del sobreenvelliment apostant per aprofitar i generar coneixement de manera intergeneracional.
-